

A' ROMAITSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 13. Juliusban 1792.

Belső Tudósítások.

A' minapi sebess szárnyakon érkezett azon szomorú hirbe, melly Bétsét már bé-töltötte vala, hogy t. i. a' *Koloniai Választó Papi Fejedelem Fő Hertzeg Maximilián* meg halálozott légyen, szerentsésen meg botlott a' *Deres*; mert az utobbi tudósítások szerint a' Hertzeg még él; noha terhes köröylállások között forogván egészsége, nem ok nélkül szármozott vala ezen hir. — Minekutánna az *Illyriai* vólt *Udv. Kantzelláriának* minden *Aktái* a' napokban a' *F. Magyar Kantzellária V. Kantzellárius*sa *Gr. Csáky Ur* ő *Exc. ájának* által adattattanak vólna; az *Illyriai Nemzetnek Temesvári Püspöke Petrovits Ur* ő *Ngá* a' *F. Magyar Kantzellárián Udvari Tanátsosi* rangra lépett.

Tegnap már reggeli 5 órára hajókra valának az itt volt Török Követnek minden emberei rakodva, és egészzen kézzen valának az elindulásra, de a' rend-kivül való szél a' Dunán való hajókezést akadályoztatván, ma mint egy 9 órakor indultak meg ezen Követtségnek 5 hajója, és nagy sikolytozás között menének le a' Dunán.

Budáról egy bizonyos Tudósításból értjük, hogy a' közelebb tartott Országgyűlése alkalmatosságával, egy, mint egy 3 milliómmal bíró gazdag Kompanyia azon mstálta légyen ő Felségét, hogy rákís azon Pesti nagy Királyi épületet száz-húsz-ezer forint — — — fizetésért adná által, a' végre, hogy ők a' *Herrnhutterek* módja szerint abban minden féle Fábrikákat és mesterségeket állíthassanak fel. Azt igéri ezen Társaság, hogy ő egész Magyar Országának minden gyapját megvévén, azt megfonatja és Posztot tsináltat belőlle. Nyers bőrt mind megveszi és ki-képzíti; úgy hogy lenni készületlenül az Orzágból ki nem mégyen. Minden mesterségeket felállitt, és mindennek mostani árrát az Országban alább szállitja. Minden mesterségeket a' leg nagyobb tökéletességre viszen. Pappiros malmokat és Typografiákat állit-fel, melly szerint a' pappiros mostani árrához képest fél olyan oltsó, és a' nyomtatás-is fél annyiban sem fog kerülni. — 500 Magyar ifjakat fog mindég külömb külömb féle mesterségekre tanittani, és mindön ezek a' mesterségeket tökéletesen ki tanulták, kinek kinek mesterségéhez való eszközöket fognak ingyen adni, hogy az Orzágnak akár melly izegletében mesterségeket folytathassák. Egy szóval, olly meg betsülhetetlen bölts *Projeđumot* adott ezen Társaság ő Felsege eleibe, hogy ha végre mehete, alig lenne nagyobb boldogságára valami az Orzágnak. — El vette a' Felseges Fejedelem ezeknek Leveleket és *Projeđumokat* azon felelettel, hogy ezt az Orzággal és a' F. Magyar Kantzelláriával közölvén, úgy fog válaszzt adni reája.

Honth Vármegyei volt V. Ispány T. *Majthényi* László Ur a' F. Helytartó Tanátsnál K. Tanátsosá lett.

Hogy a' Duna' partjain alkalmasabb menetek lehessen ezentúl a' hajó-vonó lovaknak, mint kezdett lenni 1784 diktől fogva: maga fog ő Felsőge ennekutánna gondot viselteni az emített partokra; de minthogy pénzbe kerül a' gondviselés: parantsolja, hogy minden vonó-lótól 12 krajtzár vám fizetődjön. A' Magyar Országról, Auszriába jövő Hajósok, Posonyban-is le-tethetik a' vámot; de tartoznak a' vám-le-tételt, arról vett trédulák által bé-bizonyítani. A' ki el-múlhatja a' vám-fizetést: büntetésül minden lótól egy forintot fog fizetni. A' Kormányos, vagy a' Hajó' Gazdája tartozik jót állani az Embereiért. A' büntetés-pénzből, egy harmad részt vesz a' Fel-adó.

Egy nevezetlen helyről hozzánk került Level. —
„ Örömmel olvastam a' Magyar Kurirból nyelvünk ki-palérozásában tsudára méltó szorgalmatossággal és böltséfséggel forgolódo T. *Szente Pál* Urnak azon ditséretét, melly szzerint már hazánk tudótsai előtt az *izes és ékes Magyar Orátornak* titulusát magának megnyerte. Bóldog idő! és a' mi atyáinkénál ezerszer bóldogabb; mivel a' múlt időknek szégyenekre *Szentókkal, Pézseliekkel, Göbölökkal, Dugoni'sokkal és Szabó Dávidokkal* 's a' t. ditsekedhetik. „

„ De vallyon nem örökös háládatosságot érdemlenek é közöttünk az olyan férjfiak is, kik azt a' *Drák* nyelvet, melyen többnyire az elme ki-palérozására meg kívántató minden tudományok a' mi eleinktől nekünk által adattattanak, olly könnyen tanulhatóvá, és tanittathatóvá igyekezik közöttünk az alsóbb oskolákban tenni, hogy az eddig ennek tanulásában egymást fel-váltó ezer unak-mak számkivettetvén, egy sokkal hasznosabb és együgyüebb tanulásnak módja álljon lábra. „ —
„ Esméretes tudom előtted *Márton István*, azon T. érdemes Férjfiu, a' ki a' múlt elztendőben, Decem-bernek 4-dikén ki-hirdetteget *Grammaticájával*, mind a' tanulókat, mind a' Tanítókat, a' kiknek ezen munkája

kája kezekben érkezett meg-vidámitotta, nem tsak azért mivel meg-tanítja a' Tanítót a' Grammaticával való helyes élésre, hanem azért-is, mivel a' szokott tanulásnak és tanításnak módjában olyakat jegyez-meg, a' mellyek ha másképpen lennének, talám mind a' Tanítóknak, mind a' tanulóknak, kivált az apróbbaknak jobb elő menetele lenne. *Kedves Kurir!!!* nem mondhatjuk é el: éltesse a' Magyaroknak Istene, sok számos esztendők' gyönyörű foilyási alatt azon *Pópai Márton István* nagy tudomány 's érdemű Urat, ki leg-előbb tanítja az alsóbb idejű gyermekeket tanítani. Megfe-is restüly T. Féjjiu abban a' mit el-kezdettél, sőt a' te igazán fel-nyilt szemeiddel nézz belé a' hibákba; és szorgalmatosságoddal verd széllyel hazánkban a' nyelvek tanulásában régóta uralkodó nehézségeinket. Ha van egy *Szente*, a' ki hanyatlani kezdett nyelvünket a' maga virágjába 's ékeségébe akarja a' közönséges piatzra ki-állítani: légyen egy *Márton*-is, a' ki *Ciceró* hamvai eránt viseltessék olly kegyelsséggel, hogy ennek nyelvét a' tanulók előtt könnyüvé 's gyönyörűségessé tenni igyekezzen. „

Ugy haljuk, hogy az Auszriai Sergek vizsgálvették a' Frantziáktól *Kurtrik* Várofsát, a' Frantziák pedig valamint ezen Várost, úgy az ő vizsgálva menő útjokban tanált minden falukat fel-gyujtottanak, és igen sok károkat tettek. — Ezen történetről ezt írják

Brüszszelből Jun. 30-dikán. — „Vizsza vévén a' miéinkek igen véres tsata után *Kurtrik* Várofsát, 40 ágyukat és sok egyéb prédákat nyertek a' Frantziáktól. Nékünk is sok egészséges Katonáink maradtanak halva a' földön, de a' Frantziák közzül, kik magokat igen vakmerően oltalmazták, még többen estenek-el. *Kurtrik* Vára tehát, mellynek most egy kö-halomhoz igen nagy hasonlósága vagyon, egészízen szabad.

Hát hogy esett a' Frantzia Kofáknak a' múlt Jun. 20-dikán a' Frantzia Királyné Konyhájában a' Ragu-leves? — ilyen kérdést tehetnek már most Olvasóink előnkbe? Mi pedig a' felelet helyett most csak ezeket írjuk a' Frantziákról.

A' szemtelenség ezen Jun. 20-dikán tébojgó nép között olly nagy vala, hogy fokban még a' Konyhát-is fel-kutatni, és ott a' mit lehetett tsemegélni nem áttallották — de csak az Aszszonyok között tanáltattanak illyen nyaláncok. — Ezen borzasztó történetről egy Levelet csak azért tesziünk még ide, hogy ezt egy ollyan Nemzeti Gránátéros irta egy barátjához, ki ezen történetben nem csak személynesen vala jelen, hanem egy volt azok közzül, kik a' Királynak életét oltalmazták, és meg-is tartották.

„ Mint egy 50-ezerig való emberek — ily ir ezen Gránátéros — hegyes törrel, fejszével, kaszával és minden egyéb ki gondolható gyilkos fegyverekkel ki-készülve, meg-jelenének a' Királyi kert kapujában, és minekutánna minden ajtókat bé történek volna, a' Király házait egészfzen eltötötték. A' Király személlye veszedelembé kezdett forogni, és az ő oltalmára Gránátérosok rendeltetének. Én magam 3 Gránátéros társaimmal abba a' szobába mentem, mellyben a' Király csak nem egyedül vala. Eppen ezen szempillantásba közelített vala a' Királyhoz egy fegyveres ember, ki minket elfébe vévén, azonnal el-távozott. Midőn mi a' Királyt egy ablak nyilás felé vinnők, bé rohana az iszonyu sokaság ezen szobába-is, ezt kiáltván: *Éljen a' Nemzet! le a' Vetőt. (a' Királyt)* A' Király szüntelen nagyobb veszedelemben kezdett forogni. A' nép szájából szüntelenül csak a' meg nem erőlsítettett 2 Dekretomok' *Sanctionálásának* kívánása hallottatott. A' 4 órányi sziv-hasasztó iszonyuságok után javasoltuk a' Királynak, hogy egy más szobába menne, sőt karjainkra fel-vévén, nem kevés baj nélkül magunk más szobába vittük által. Én magam

egy karos székbe helyeztettem a' Királyt, ki midőn engemet egy más után kétfézer meg ölelt volna, bé-érkezék ekkor ide a' Királyné is egész véle lévő házi népével együtt, és magát igen megilletődve könnyező szemekkel a' Király karjai közé vetette. Már ez a' tekintet köny hullatással tölté-el mindenünknek szeméit. Ekkor a' Király felém fordulván, így szolla rollam a' *Királynénak* és *Mádám Elizabéthának*: — „*Ez egy olyan Gránátós, a' ki engemet el-nem hagyott!*” Az után kérdezték a' Királyné, és az ő Gyermekei a' nevemet; de én ezt megmondani nem akarván, azt feleltem: hogy tsak a' törvénynek, kötelefségemnek, és betsülletemnek akartam eleget tenni. — Egyéb szerentsétlenség nem történt, tsak azt vólt elég nagy szerentsétlenség nézni, melly kevésbé betsültefséknék a' Confitutzió által meg-erősített méltóságok. „

„Még tsak hallani és olvasni sem kívánja az ember azt az alatsynyságot, melly szerint ezen lár-mában a' leg-nagyobb Király *Vető-nak*, a' Királyné pedig *Mádám Vétő-nak* neveztettenek, és felszóval kiáltattanak. — Itt következik még egy más Levél ugyan ezen 20-dik Juniusi *Párisi történetről* ugyan tsak egy személlyesen jelenlévőtől.

„A' Sokaság egész a' Királyné szobájáig benyomúlt, ki is igen sok Nemzeti Kökárdákat és három színű pántlikákat osztogatott el. A' *Dofent* maga elejébe egy asztalra helyeztetve tartja vala, és sir vala mellette. Körülte Nemzeti Gárdisták állottanak, és *Santerre* a' vityázaton álló Gárdának Komendánsza a' Királyné mellett álva, e' képpen biztatja vala a' kereftül-kasul tolyongó sokaságot felszóval: *Barđtáim! barđtáim! ça ira!* — A' Királyi házaknak még felső Contignatióji is teli valának. Minden féle törvénytelenések történtenek. Lopás is elég esett. — Megjegyzésre méltó — így szoll továbbá ezen *Párisi Levél* — hogy jó reggel azon a' napon, mellyen ezen lárma történt,

tért, tudtára adatott a' Királynak, hogy viselkedésben gondot az irásaira, mert még az nap könnyen a' nép kezébe akadhatnak. De nevezetesebb mégis az, hogy a' Király papirossait senki-is kezéhez nem kerithetvén, az egyéb udvari drágaságokban tétetett kár. A' drága kövek, órák, sőt még némelly ezüst éttzakai edények-is pátriota lábra kerekedvén, a' Királyi házakból Nemzeti serénységgel el-illantottanak. Az e' féle Nemzeti szabadságokért már most a' Párisi ítélő Biráktól kívánja a' Király az elég-tételt. „

„ Midőn leg-nagyobb lett volna a' tolyongás, meg-szorítja egy ember a' Király kezét, ezt mondván: ugy é, hogy erősebb vagyok én mint te; egy Afzfony pedig egy veress Sapkát nyoma fejébe. „

Leg-nagyobb öröme lehetett minden jól gondolkozó embereknek ezen szokatlan környülállásokban az, hogy 50 ezer téholygó emberek között, még eddig semmi vér ontás nem hallatik hogy esett volna. — A' nép ugyan még az az után való napokon-is fenyegetődzött, mellynek nyilvánosság jelei a' Sz. Antal nevű külső Városban minden utzaszegeletekre harmad nappal a' lárma után ki-ragasztatott fenyegetődzések-is. A' többek között így szollítja-meg egy ilyen ki-ragasztatott irásban a' Párisi nép a' Nemzeti-gyűlést: — „

„ Haza' Attyai! Mi, másodszor is fel kelünk. — Mi, egy hite szeptett, és Haza-árulás által magát vétkeisé tett Király ellen panaszlunk. Mi kívánjuk, hogy ennek feje, az Igazság' pallosa alatt eszen el; és ha meg nem halgattatunk; még ti közöttetek-is meg fogjuk büntetni a' Haza árulókat. „

A' Párisi szüntelenjövő ujjabb hírek egyenlőleg azt erősítik mindazonáltal, hogy a' Királynak a' 20-dik Jun. történt lárma alatt meg-mutatott áthatatósága igen sokat használt, és ha a' Frantzia Revolucionak kezdetekor a' Nemesség-is, az Országból való ki-költözés helyett, emberebbül kezdette volna magát viselni, a' Frantzia Revolutió olly könnyen

nyen erőt nem vett volna. — A' bizonyos, hogy 6 napokkal a' lárma után u. m. 26-dikban Párisban tsendesség volt. A' Király 25-dikben a' *Nemzeti Gárdának* 6 dik Batalionnyával, az ugy nevezett *Elyzeumi* mezőn személylesen közönséges mustrát tartatott. — 26 dikban a' *Sz. Antal* külső Várofsa-béli nép a' Nemzeti-gyűlés elejébe, a' maga 20-dik Jun. véghez vitt tselekedetéről, bé adotta a' maga mentségét. — A' Király egy tulajdon keze-írását küldötte a' Nemzeti-gyűlés elejébe, mellyben arra inti Frantzia Országának 12-ezer Solonnyait, hogy az e' féle fegyveres öfzve-gyűléseknek közönséges törvény által vegyék elejét, hogy többet ez ne történjék.

A' *Mayenne*'s még más Departamentombéli Elölljárók olly jelentést tettek a' Nemzeti-gyűlés előtt: hogy a' meg nem esküdt Papok a' népet alattomban ingererelni még máig is meg nem szűnven, ök kántelenítettnek mind ezen Papokat egy közönséges tömletzre tenni; melly tselekedetről ök ugyan meg valják, hogy ez nem egészen meg egyező a' törvényekkel, de a' mellyet mindazonáltal a' közönséges bátorság tett szükségessé.

Páris Várofsának *Sz. Antal* nevezetű külső várofsából jött a' Nemzeti-gyűlés elejébe egy irás, melly a' Nemzeti-gyűlésnek *Chabot* nevű tagját, ki az előtt Kaputzinus volt, azzal vádolja, hogy ez a' Pap a' Királynak meg-ölettetését egy nagy társaságban az előtt való napokban nyilván prédikálta és jóvasolta volna. — Ugyan ekkor előállott a' Nemzeti-gyűlésnek egy *Condorcet* nevű tagja, és ellenkezőképpen a' meg-nevezett Capucinust *Chabotot* azzal kezdette vádolni, hogy a' népnek fegyveres öfzve-gyűlése ellen nyilvánúságon prédikált volna.

Meg értvén *Lafayette* a' tábornál, a' Jun. 20-dikán történt Párisi lármat, már 28 dikban, midőn senki sem gyanittaná, *Párisban* meg-jelenék, és egy közönséges Orátori beszédet tartta a' Nemzeti-gyűlés előtt, mellynek summás értelme ez vala: — „

„En Uraim! néktek leg-előbb-is azzal a' számadással tartozom, hogy én *Marschal Luknerrel* oly egyezéseket tettem, hogy az én köztetek való reméltelen meg-jelenésem a' mi plánunjainknak leg-kisebb rövidséget se okozzon. „ — „En egy Levelet küldöttem vólt elötökbe, a' *Jákobiták* ellen, és a' Királynak fő Ministere *Dümörrier* ellen, kinek mi minden addig való hadi szerentsétlenségeinket tulajdonithatjuk. Örvendtettem ezen Minis-ternek hivatalából való ki-esésén. „ — „Vóltanak köztetek olyanok, kik azt erősitették, hogy ezen Levél nem általom irattatott vólna. Imé azért jöttem tehát egyikért, hogy magamat ezen Levél-írójának lenni, néktek szemtől-szembe meg-bizonyítsam. „

„De vagyon más oka-is hirtelen való ide-jö-temnek. A' zo dik Jun. köztetek történt zenebon-náskodások kéntelenítettének éngemet mindenek felett az elöttetek való meg-jelenésre. Ezek a' zenebonák az egészsz tábornál nagy meg-illetődést okoztanak. 's a' t. „ — Végre így fejezi-bé *Lafayette* a' maga beszédét: — „

„En a' Nemzeti-gyűléstől e' következő punk-tumokat kívánom: „

„1.) Hogy a' zo dik Jun. véghez vitt lármá-nak fejei, mint a' Nemzet ellen hibázott bünösök, fel-kerestésének és meg-büntettségének. — — 2.) Hogy az a' Társaság (itt *Lafayette* a' *Jákobitákat* érti) melly a' Nemzeti szabadságot bántja, a' Pol-gárokon kegyetlenkedik, és a' mellynek nyilván-ságos mindennapi tanátskozásai kegyetlenségre tze-loznak, gyökerestől ki-irtattásék. — 3.) Hogy a' Királynak és néktek magatoknak, az az a' *Nem-zeti-gyűlésnek*, törvényesen meg-határozott mélt-óságga tiszteletben tartattásék, és a' tábor bizo-nyosá tétetődjék a' felöll, hogy az alatt, míg lok vitéz Frantziák a' széleken a' magok véreket ont-ják, benn a' hazában a' Constitutio erőszakot nem szenved. „

La-fayette annál nagyobb indulattal fogadtaték a' N. Gyűlés által, mennél reménytelenebb vala az ő meg-jelenése. A' Nemzeti-gyűlés tudtára adta neki, hogy a' maga ülésében igen jó szízzel fogja látni. — Ebben a' *La-fayette* egész Párisban való meg-jelenésében leg-nevezetesebb az, hogy ő is erősen meg-válo-zott az időt a' Párisban való menetelre, a' midőn t. i. a' nép között már minden felé el-terjedett a' hír, hogy a' Frarantzia Sergek *Ausiciui Flandriában* bé-ültenek. Ennek a' hírnek lehet tulajdonítani egészben a' Párisi nép-nijanon való le-tsendesedését is.

Hát a' szegény Lengyelekről mit írjunk? Ezekről azt írtuk vala egyszer, hogy ők verték meg igen erősen az Oroszokat, az után a' közelebb költ *Kurirunkban*, hogy az Oroszok verték meg a' Lengyeleket. Már most ujjabb Leveleket is olvashatunk *Varsóból*, mellyekből semmi egyéb nem jő világosságra, hanem hogy a' már sokszor említett napon u. m. Jun. 17-dikén szembe szálván egymással *Ukrániában* nem messze *Lubáról* az Orosz és Lengyel Tábor, jó reggeltől fogva egész estvig ifzonyuság vala a' vér-ontás. Mind két fél egész a' kétségben esésig oltalmazta magát, míg végre csak ugyan a' Lengyelké vala a' győzedelem, de a' melly győzedelemről magok a' *Varsovi* Lengyel tudósítások is azt erősítik, hogy soha se törvént volna inkább, mintsem ilyen sok ezer emberek vérenek ki ontása által. Mig vagy a' Lengyel, vagy az Orosz Udvar általezen isatáról ki-adatandó Udvari tudósítást olvashatnók, addig ezen most említett *Varsovi* leg-ujjabb Levelet is akartuk közleni olvasóinkal: mely ez: — „

„ Jun. 17-dike a' Lengyeleknek igen szomorú vala, a' midőn a' mi Lengyeleink győzedelmeskedtek ugyan, de felette sok vérenek ki ontása által: erre nézve inkább akartam volna, hogy ez az ő győzedelmek ne történjék, mintsem hogy az ő véreket, ugy mint a' vizet, folyni szemléljem. Jó szízzel
 moq.

mondanám a' leg-kisebb számot: de bizonyos az, hogy ezen napon 6 ezer Lengyelek a' magok életet hazájok szabadságáért vitézül bé-végezték. Az ő sebeseiknek száma 2 ezerre mégyen — 1000 fogságra esett közzüllök. Az ő *Potoczky* nevü leg szebb Gránátéros Regimentjek úgy öfzve vagdaltatott a' *Doniai* Kozákok által, hogy tsak 40 ember maradt életben belöllök. „ — „ Az Oroszok közzül 7 ezer maradt halva a' tsata piatzon. A' Lengyelek el-fogtak közzüllök 2 ezeret. A' Lengyelek prédájává vált 2 Millió Rublából álló Kalsájok, 7 ágyujok, és 3 zászlójok. Ezt a' győzedelmet az Oroszokon nem Hertzeg *Poniatovszky* nyerte, hanem *Kosztzenszko* nevü Lengyel Generális, ki éppen akkor érkezett meg a' Lengyelek segítségére, midön már H. *Poniatovszkyt* az Oroszok egélszen meg-verték vala. Ez a' Gen. *Kosztzenszko* akkor támogta és verte-meg az Oroszokat, midön már *Poniatovszky* őket egélszen ki-fárosztotta vólna. „ — „ De egy szóval minden féle képpen szerentsétlen ez a' győzedelem a' Lengyeleknek „ — *igy szoll végre ezen Levél* — „ rész szerint azért, hogy sok népet vesztettének-el, de rész szerint 's kivált képpen azért, hogy ők itámodták meg előbb az Orosz Tsászárné Sergeit, a' midön az Orosz Sergek mind eddig tsak úgy láttattak magokat Lengyel Országban viselni akarni, hogy közönséges tsatára ne kerítsék a' dolgot. Most fogják már az Oroszok ellenségesen viselni magokat! Már most a' Tsászárnénak is több oka lézeu, a' mivel a' maga Frigyeseinél és a' több Hatalmaságoknál a' Lengyelekre nézve elő álhaszon. Még nem tudjuk, hogy fogja magát *Pruszszia* és *Austria* ki-jelenteni, még-is már annyira meg-rettentenek a' Lengyel hazafiak, hogy az Országból ki-költözőknek izekereik az Ország útokat egélszen el-lepik. Már a' Gallitziába által költözött Lengyeleknek jószágait egy néhány Milliókra lehet betsülni. „

Allocutio Suae Eminentiae Primatis coram Sua Majestate Regia occasione ultimae cum sine Comitiorum Regni Audientiae dicta Die 26-ta Junii 1792.

Diætam a gemina Regis optimi, Reginae amantissimæ Coronatione solennem, a comparata Nobili Genti Hungaræ cum revelatione aliarum in sustinenda Majestatis Vestrae securitate, et dignitate devotionis, et obsequii gloria memorabilem, tenerrima erga Majestatem Vestram gratitudine præparatam, cum ejus iocostatione iuculentissimo Regiæ fiduciæ documento fundatam, sollicito ejusdem a' Statibus Regni recipiendæ studio animatam, ingenuo Regis animi candore decurrentem, cum cumulata Majestatis Vestrae Sacratissimæ satisfactione, Statuum et Ordinum consolatione dandi hodie solidissimo Legis, et Fidei sigillo utrinque firmari, jucundissimus profecto mutuae felicitatis eventus, quo pretiosior hæc Europæ universæ respectabilis intima Regis, et universorum Statuum unio inde secuta, omnis retroactæ ætatis exemplum, quoad modum, et omnia adjuncta transcendens, prompta auxiliorum Nostrorum, et efficaciter impendendæ operæ determinatio. Eo intensiori solitudine adnitemur mutuam felicitatem, et gloriam nostram ampliare, et posteris nostris consecrare. Jam vero a Latere Majestatis Vestrae Sacratissimæ ad curas Sacri Romani Imperii, aliarumque Ditionum suarum advocatæ, vel inviti avellendi, prosperos itinerum suscipiendorum, omniumque institutionum suarum successus ex animo precamur, sed et una ex Corde optamus, ut Majestatem Vestram feliciter reducem ab exteris curis re-levatam in sinu Regni sui Hæreditarii, et frequentius, et diutius in amoenissima Nobis propitiæ Reginae Nostre Mariæ Theresiæ societate venerari, et utrique Majestati, Augustæque Domui continua devotionis Nostre, et amoris documenta dare possimus. Quod summa Votorum Nostrorum.

Allocutio Suae Majestatis Sacratissimae Regis Hungariae tempore conclusorum Regni Comitiorum ad Incolytos Status et Ordines habita.

Feliciter transactis hisce Comitibus, Vobis Domini Status gratulor, mihi autem gaudeo. Vos cuncta, quae jure optavistis, estis consecuti, et, si quae adhuc ad Vestrorum pro Salute publica Votorum eumulum desiderarentur, de iis tempus, rerumque adjuncta melius providebunt. Mea certe vota expleta sunt; nihil enim mihi erat optabilius, ac animos Gentis hujus Mihi devincire, et horum possessione Me jam locuplatatum Mihi blandior. Opulentior longe, ac veneram, Meas repeto germanicas Ditiones: non Ego hic Subsidia generose per Vos, Domini Status ablata intelligo; ea non sunt Mea, sed Reipublicae. Quod Meum est, et in cujus possessione maximam repono Gloriam, illud sunt animi Vestri. Regnum accepi haereditate, sed amor, ac fiducia Vestra Meum, Vestrumque opus sunt. Nihil Ego de Meo illo candore, de ardentissimo communis Patriae Nostrae commoda provehendi studio, quae vos his Comitibus satis intellexisse arbitror, unquam dimittam: eadem a Vobis, Domini Status Mihi polliceor. Animabit Vos continuo publicus ille spiritus, cujus luculenta adeo dedistis hisce Comitibus documenta. Spargite Spiritum hunc, velut verum Patriae genium tutelarem, inter Concives Vestros: nunquam Patriae tamdiu consulatur, donec quisque Civis ita animatus haud fuerit, ut sua semper privata communibus Popularium suorum commodis posthabeat. Ego conceptam e Vestra Mecum tractandi ratione satisfactionem verbis exprimere haud possum: exprimam illam melius factis, gestisque Meis. Referte Domini Status, et Ordines Concivibus Vestris, in quorum sinum estis remeaturi, Salutem a Rege, et Amico Vestro, referte Sanctam illam Promissionem, quod memor semper nuncupatae per Me Fidei Legum sim futurus fidelis Custos, et Exequutor.

Trado hic Dilectioni Vestrae, Serenissime Domine Regni Palatine; et Frater Mihi perdilicte! Leges
his

his Comitibus perlatis, meaque Regia Sanctione jam roboratas. Referat solita hæc Expeditio, uti Legum, ita initi etiam Regem inter se Populum acutissimi Nexus Tabulas, præbeatque Testimonium, quam fide illabata Dilectio Vestra Munus suum, e manibus Dominorum Statuum, Regisque aditu acceptum gerat.

Dolorem, quem nunc sentio, dum fideles Status a Me divelli conspicio, emollit certitudo illa, quod post tempus haud ita longum eorum iterum præsentia recreandus sim; quos Salvos, et incolumes ad sua redire cupio, atque Gratiam, et Benevolentiam Meam Regiam tam universis, quam et singulis hæc benignissime confirmo.

Allocutio Suae Eminentiae Primatis ad Suam Majestatem Reginam eadem occasione habitu.

Majestati Vestrae Sacratissimæ de suscepto more Patrio sui in Reginam Hungariæ Coronatione, de singulari sua erga Gentem Hungaram propensione, testataque erga eandem affabilitate, sed vel maxime, quod pro opportunitate apud Regem optimum efficacissimi Oratoris provinciam suscipere dignata fuerit, in medio Gentis Hungaræ morari sibi volupe declaraverit, multiplicibus tot gratiæ, et amoris titulis devinctissimi universi Status, et Ordines Regni Hungariæ, Partiumque adnexarum tenerrimam referimus Gratiarum actionem, sed et una memores acceptorum a Majestate Vestra evidentium documentorum Partis illius, quam optimum Cor suum suscipit, de Regis satisfactione, Gentis Consolatione, inter præcipuas semper curas habebimus utramque pro Viribus Nostris curare, et ita conceptæ de Nobis expectationi correspondere.

Jam vero discessuræ a Nobis Majestati Vestrae, in suscipiendis itineribus, quibusque curis suis benedictionis Coelestis ubertatem, cum votorum propriorum prospero eventu, Augustae Domus incremento

ex animo præcamur, Gratiæ, et protectioni Suae cum profunda submissione commendati.

Dictio Suae Majestatis Reginae.

Triste est hoc, quod Domini Status ad me perferunt Devotionis Officium, quia finem indicat Solatii illius, quo fere mensem unum in medio eorundem perfruebar: ahi minuitur quidem Solatium illud, sed non interibit. Comitabitur me ubique jucunda exacti hic temporis Recordatio. Nuncient Domini Status Suis dum Lares suos repetent, Concivibus, item Matronis Hungaris, Reginam Genti Hungaræ adiectissimam fore: ejus commoda pro suis censere, atque veram Patriæ Charitatem inter primas Virtutes reputare. De mea in Dominos Status Gratia Regia ac Propensione hisce securos eosdem esse jubeo.

BCFL Chj / Central University Library Chj

Tudófitások

Minthogy az *Ember-Gyűlölés és Meg-Bánts* név alatt esmeretes érzékeny Játéknak, melyet a Pesti Magyar Téatromi Társaság néhány ízben sok tapsolások között eljátszott, az árta kötetlen egy márváson drágának tartatott, azért ezután 12 krajtzár, kötve pedig 15 kr. lézen. Erről a Játékról sokakkal edgyütt *Tiegler Ur-is*, a' ki a' Bétsi fő Udvari Téatromra egy néhány szép Játékokat készített, azt itéli, hogy a' benne elő adott történet nintsen a' Játéknak végével bé-fejezve, azért irt ennek folytatásul egy izomorú Játékot ilyen név alatt: *Az egyfzer elő bomlott Hozofság' uj-ra egybe kötésének következesei*. Melly izomorú Játékot kezéhez kapván az első rélznek Szerzője *ho-tzebus*, nem tetszett néki a' folytatás; mivelhogy abban *Meinaunak és Eulaliának* forsa felettébb holz-

szas

szas szenvedés alá vólna rekesztve : hanem magá-
 irt *Kotzebue* ebben az esztendőben az Ember Gyü-
 lölésnek folytatást *Nemes Hazugság* név alatt, egy
 Fel-Vonásu Néző-Játékban, mellyet látván az el-
 ső résznek fordítója, mint egy kötelesnek érzette
 lenni magát arra, hogy a' folytatást-is, azoknak
 kedvéért, kik előtt az első rész leg-alább unalmas
 nem vólt, Magyarra fordítsa; a' minthogy már
 fordította-is, a' melly rövid időn, található leszén
 Pesten a' Könyv-árosoknál, azután [Kolosvárat
 belső Király uttzában *Berzétei Gábornól* az *Ember*
Gyűlöléssel együtt. A' *Nemes Hazugságnak* az árra
 bé-kötve tsak 6 krajtzár. A' kiknek akár az *Em-*
ber Gyűlölésből, akár a' *Nemes Hazugságból* egy né-
 hány Exemplár kivántatik, méltóztatsanak a' *Bétsi*
Magyar Kurirhoz, vagy a' fordítóhoz *Kóré* *Sig-*
mondhoz útasítandó betses Levelaikben annak szá-
 mát meg-határozni, azután az el-küldésnek módját
 lehet találni.

Sopronban Wohlmuth Gottlieb János Könyv-
 nyomtató házánál tanáltatik : — Chr. Theophili
 Dresleri *Historia regum Hungariae, bene latino*
Sermone composita emissaque — *Permissu Superio-*
rum, Pars prior. Sopronii 1792. Darabja nagy 8-ad
 részben 36 kron: